

Handreiking participatie

Samen werken aan een mooier Nuenen!

Nuenen maken we samen. Inwoners, organisaties en ondernemers zijn dé drijvende kracht achter het leven in onze gemeente.

Bent u een inwoner en wilt u een nieuwe garage bij uw huis plaatsen of een buurtfeest organiseren? Of misschien heeft u beroepsmatig een groter plan, zoals het bouwen van een appartementencomplex? U bent allemaal initiatiefnemer en u heeft waarschijnlijk een omgevingsvergunning nodig om uw idee of plan te realiseren.

Om tot een goed plan te komen en zo snel mogelijk een omgevingsvergunning te krijgen, is het belangrijk dat u tijdig in gesprek gaat met de omgeving. Dat zijn alle inwoners, bedrijven en organisaties die op de een of andere manier (positief of negatief) in hun belang worden geraakt door uw plan. Bijvoorbeeld omdat het gebouw dat u wilt neerzetten een deel van het uitzicht wegneemt van omwonenden, of omdat de zonnepanelen die u op de uitbreiding van uw bedrijfspand wilt plaatsen misschien de elektrische auto's van omwonenden van stroom kunnen voorzien. In gesprekken met mensen die betrokken zijn bij een gebied of een duidelijk belang hebben, komen vaak nieuwe inzichten en ideeën naar voren die uw plan beter kunnen laten aansluiten bij de omgeving.

Niet iedereen hoeft het uiteindelijk eens te zijn met uw plan, maar als mensen zich gehoord voelen, vermindert dat wel de kans dat ze in een later stadium bezwaar maken. Het betrekken van de omgeving bij het maken van een plan kost u aan de voorkant misschien extra tijd, maar levert over het hele traject meestal tijd op. Er komen vaak ook nog eens betere plannen uit. Bovendien is het gewoon een kwestie van goed fatsoen om met de omgeving te praten over wat u wilt gaan doen. Mensen die iets gaan merken van uw plan vinden het over het algemeen prettig als u hen zelf informeert over het plan en vraagt hoe het voor hen is. Buren stellen het op prijs om van u als initiatiefnemer over het plan te horen en het niet in de krant te hoeven lezen op het moment dat de vergunningaanvraag wordt gepubliceerd.

Is participatie altijd verplicht?

Participatie is in een aantal gevallen verplicht. Dit is vastgelegd in een raadsbesluit. Komt u bij de gemeente met een plan waarbij participatie verplicht is? Dan wijzen wij u hierop.

In de gemeente Nuenen c.a. wordt het betrekken van burens en/of partijen die belang hebben bij uw plan altijd gestimuleerd en geadviseerd, ook als dat niet verplicht is. De praktijk wijst namelijk uit dat dit leidt tot betere plannen en minder klachten en bezwaar. Als de gemeente moet afwegen of ze meewerkt aan uw plan, kan participatie een rol spelen. Goede participatie helpt, maar is geen garantie voor het krijgen van een vergunning.

Hoe organiseer ik de participatie?

Er is geen blauwdruk voor een goed participatieproces. Plannen zijn er in alle soorten en maten. Participatie is daarom altijd maatwerk. Om u te helpen heeft de gemeente deze handreiking gemaakt.

De handreiking is geen checklist voor acties die u moet uitvoeren. De handreiking geeft suggesties om op een passende manier (die afhankelijk is van de aard en de locatie van het plan) tot een gesprek met de omgeving te komen.

Stap 1. Breng in beeld wie er iets van uw initiatief gaat merken

Bij ieder plan is het belangrijk om voor uzelf na te gaan: wie gaat hier iets van merken en wie heb ik nodig om het te realiseren? Bouwt u een nieuwe garage? Dan kan dat effect hebben op uw aangrenzende burens. Denk aan geluid tijdens de bouw of aan schaduw in hun tuin. In andere gevallen, bijvoorbeeld als u uw bedrijf wilt gaan uitbreiden, gaan meer mensen iets merken van uw plan, zoals de nabijgelegen bedrijven of de gebruikers van een gebied. Zorg dan dat alle eigenaren en/of gebruikers in de omgeving kunnen deelnemen aan het gesprek. Hoe groter de impact van uw plan, hoe groter de kring van direct belanghebbenden. Daarnaast kunnen er nog belanghebbenden zijn die indirect betrokken zijn, zoals bewonersverenigingen, ondernemers, een belangengroep of een maatschappelijke organisatie. Ga vooral het gesprek aan met mensen die een belang hebben dat wellicht niet helemaal strookt met wat u van plan bent. Samen kunt u wellicht tot oplossingen komen waar u zich allebei in kunt vinden.

Stap 2. Bedenk waarover belanghebbenden kunnen meedenken

Voordat het gesprek plaatsvindt is het goed om te bepalen welke rol belanghebbenden hebben. Gaat u een dakkapel vervangen, dan kan het voldoende zijn om dit alleen te laten weten aan uw burens. Wilt u een buurtfeest organiseren, dan is het handig om uw burens mee te laten beslissen over waar, wanneer en hoe het feest plaatsvindt. Participatie kan dus verschillende vormen hebben:

- Mensen laten weten dat u een plan hebt.
- Mensen laten meedenken over uw plan.
- Mensen laten meewerken aan uw plan.
- Mensen laten meebeslissen over uw plan.

Door vooraf aan te geven welke rol belanghebbenden hebben en welke ruimte er in uw plan zit om mee te denken of te werken, scheidt u duidelijkheid voor zowel uzelf als voor anderen. Let hierbij ook op welke wet- en regelgeving er is die betrekking heeft op uw plan en wat het gemeentelijk beleid is.

Stap 3. Voer het gesprek

Er zijn veel manieren om het gesprek goed te voeren. U mag daar op uw eigen (creatieve) manier vorm aan geven. Een aantal aandachtspunten hebben we voor u op een rijtje gezet:

- Licht toe wat uw plannen zijn en wat er gaat veranderen.
- Een situatieschets of een kaartje kan veel verduidelijken.
- Geef aan waar u al rekening mee hebt gehouden als het gaat om de omgeving.
- Maak duidelijk welke ruimte er nog is voor aanpassingen aan het plan.
- Probeer belangen, bezwaren, zorgen of ideeën boven tafel te krijgen. Achterhaal ook wat deelnemers sámen belangrijk vinden.
- Geef aan of u al dan niet iets met de opmerkingen kan doen en waarom.
- Vraag of de deelnemers tevreden zijn met uw reactie.
- Maak goede afspraken over het vervolg.
- Blijf communiceren tijdens het proces. Niet alleen voorafgaand aan de vergunningaanvraag, maar ook tijdens de uitvoering van uw plan.

Stap 4. Maak een verslag maken en dien dat in

Maak een verslag van het participatieproces. In dit verslag legt u uit hoe het proces is verlopen, wie heeft deelgenomen (zonder namen te noemen vanwege de privacy), welke keuzes u heeft gemaakt en waarom. U geeft een opsomming van de inbreng uit de participatie en geeft onderbouwd aan of dit tot aanpassing van het plan heeft geleid.

Het participatieverslag dient u samen met de aanvraag voor de omgevingsvergunning bij de gemeente in. Samen met de overige gegevens die bij de aanvraag om omgevingsvergunning horen, heeft de gemeente dit verslag nodig om te komen tot een verantwoord besluit.

Hoe beoordeelt de gemeente het participatieproces?

Wanneer u een omgevingsvergunning aanvraagt, weegt de gemeente ook de participatie mee. De gemeente kijkt naar wie u betrokken hebt, hoe u hen betrokken hebt en wat u gedaan hebt met de resultaten van het gesprek.

De gemeente neemt een beslissing op uw aanvraag en weegt daarin, naast participatie, allerlei zaken af. Als u het gesprek met de omgeving hebt gevoerd en u kunt dat de gemeente laten zien, dan kan dat helpen bij het krijgen van een vergunning. Goede participatie helpt maar is geen garantie voor het krijgen van een vergunning. Het te nemen besluit op de aanvraag moet hoofdzakelijk rusten op inhoudelijke argumenten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en niet op de (on)wil van omwonenden. Ook blijft de mogelijkheid voor bezwaar en beroep gewoon bestaan. Maar, zoals al eerder aangegeven, door het voeren van een goed gesprek met je omgeving, kunt u uw plan beter maken en is er meer kans op draagvlak.

Iedereen tevreden?

Een participatieproces is geslaagd als alle belanghebbenden de mogelijkheid hebben gehad om te participeren en als de wensen en belangen goed zijn afgewogen. Belangrijk is dat het proces transparant blijft, zodat het duidelijk is waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. Een goed participatieproces kan ook leiden tot een uitkomst waar niet iedereen tevreden over is of tot een onverwachte uitkomst. Dat geldt zowel voor de initiatiefnemer als voor de deelnemers.

Een participatieproces verloopt niet altijd vlekkeloos. Soms zijn de belangen groot en tegengesteld en komen partijen tegenover elkaar te staan. In eerste instantie is het aan partijen zelf om hierover het gesprek aan te gaan. Kan het participatieproces aangepast worden, zodat het beter recht doet aan ieders wensen en verwachtingen? Ook de gemeente of een externe procesbegeleider kan advies geven als een participatieproces vastloopt of tot onenigheid leidt. Met respect voor elkaars belangen kan dan naar een goede oplossing worden gezocht.

De gemeente Nuenen c.a. wil vooruitgang boeken in de ambitie om inwoners, organisaties en ondernemers beter met elkaar te verbinden en dat er voldoende breed wordt geparticipeerd. Deze handreiking is opgesteld om op een praktische wijze te helpen bij het organiseren van participatie rondom zowel eenvoudige als complexe vraagstukken. De gemeente gebruikt de evaluatie van dit soort projecten om het uitvoeren van participatie steeds meer te verbeteren.